

Nr 144

Av herr Kellgren m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bokinköp och bokbindning vid statens psykologisk-pedagogiska bibliotek.

(Lika lydande med motion nr 103 i Första kammaren)

I statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln, punkt 29, Bokinköp och bokbindning vid statens psykologisk-pedagogiska bibliotek, hemställes om ett anslag av 30 000 kr. Styrelsen för biblioteket hade hemställt om ett anslag av 35 000 kr. med den föreslagna höjningen betingad, »förutom av prisstegringar, av de ökade anspråk på bibliotekets resurser, som det växande antalet studenter och forskare inom ämnesområdet psykologi och pedagogik medför».

Då föredragande departementschefen sålunda endast delvis tillmötesgått styrelsens för biblioteket framställning, får vi erinra om att de höjningar av anslaget som förekommit de senaste åren ej ens täckt de automatiska prisstegringarna. Det har blivit allt svårare att anskaffa den oundgängligen nödvändiga litteraturen.

Inom bibliotekets ämnesområden pågår sålunda för närvarande en intensiv forskning. Särskilt inom skolväsendet äger både i Sverige och utomlands, i t. ex. Amerika och England, stora reformer rum såväl av skolans organisation som av undervisningens metodiska uppläggning och lärostoffets disposition. För förskolebarnens liksom ungdomens — särskilt den »missanpassade» — och åldringarnas beteende och villkor redovisas nya viktiga rön, där biblioteket har att beakta att den aktuella, väsentliga litteraturen kan anskaffas och ställas till svenska forskares, lärares och socialarbetares förfogande.

Biblioteket har att tillgodose forskare ej blott i Stockholm utan även i övriga Sverige, och av dess budgetåret 1960/61 utlånade 13 100 volymer sändes 3 100 utanför Stockholm. Med hänsyn till bibliotekets personella och materiella resurser är detta relativt höga siffror, även om man jämför med andra svenska vetenskapliga bibliotek. Utlåningstalen har under de senaste åren visat en fortgående stegring.

Biblioteket har ej som de flesta andra svenska vetenskapliga biblioteken tillgång till bytespublikationer, så att det på detta sätt kan med sina samlingar införliva värdefulla tidskrifter och andra publikationer utan måste för accessionen i väsentlig grad lita till inköpsanslaget.

Om biblioteket ej genom generöst tillmötesgående av de svenska skolboks-

förlagen erhöle friexemplar av de flesta svenska läroböckerna, skulle det vara omöjligt att med nuvarande resurser hålla samlingen av läroböcker — för biblioteket en central och mycket utnyttjad del av beståndet — så komplett som nu är fallet. Här liksom i flera andra fall märker man emellertid en minskad benägenhet hos förlagen att lämna friexemplar. Svensk vetenskaplig litteratur måste till största delen köpas.

Särskilt inom den psykologiska forskningen publiceras forskningsresultaten i allt större utsträckning i de vetenskapliga tidskrifterna. Antalet tidskrifter har därför väsentligen ökats. Cirka 40 % av bibliotekets nuvarande anslag används till tidskriftsprenumeration, men genom höjda abonnemangspriser, särskilt på de engelska och amerikanska tidskrifterna, och genom den tyska valutans revalvering har i realiteten bibliotekets inköpsförmåga snarare minskats. Här kan inskjutas att United States Office of Education uppger att med 1947—1949 som basår i Förenta Staterna konsumentpriserna ökat med 25 %, böcker med 46 % och tidskrifter med 48 % och att bokhandeln för 1961 jämfört med 1960 räknar med genomsnittlig prishöjning på ca 15 % för såväl tidskrifter som böcker. Brittiska förläggarföreningen meddelar att man för 1962 räknar med en prishöjning av 10 %. Den del av anslaget som används till inköp av böcker och inbindning belastas dessutom av den ökade omsättningsskatten. Det finns också avsevärda luckor i tidskriftssviten som måste kompletteras bl. a. genom inköp av nytryck av sedan länge utgångna årgångar av viktiga tidskrifter.

Med hänsyn till vad sålunda anförts synes den av styrelsen för biblioteket föreslagna uppräknigen av anslaget till 35 000 kr. nu mer än väl motiverad och bifall tillstyrkes till styrelsens framställning i ärendet.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts statsverksproposition, åttonde huvudtiteln, punkt 29 måtte besluta att till Bokinköp och bokbindning vid statens psykologisk-pedagogiska bibliotek för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kr.

Stockholm den 24 januari 1962

Nils Kellgren

Lisa Renström-Ingenäs

Olof Hammar

S. G. W. Wahlund

Elisabet Sjövall

Evert Svensson

Manne Ståhl
